

DECIZIE

30 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Valentina Clevadi
Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru
Liliana Catan

examinând recursul declarat de lichidatorul Societății Comerciale „Democrit” Societate cu Răspundere Limitată, Irina Novic

în pricina civilă la cererea introductivă a Societății Comerciale „Democrit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de sine

împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2015 prin care a fost respinsă cererea lichidatorului Societății Comerciale „Democrit” Societate cu Răspundere Limitată, Irina Novic împotriva lui Leontie Barbaroș cu privire la atragerea la răspundere subsidiară

constată:

La 01 octombrie 2014, SC „Democrit” SRL a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de sine.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 02 octombrie 2014 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de SC „Democrit” SRL.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 10 decembrie 2014 a fost constatată insolabilitatea debitorului SC „Democrit” SRL și intentată procedura simplificată a falimentului. În calitate de lichidator al debitorului a fost numită Irina Novic.

La 16 aprilie 2015, lichidatorul SC „Democrit” SRL, Irina Novic a depus cerere cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere a SC „Democrit” SRL prin încasarea de la administratorul debitorului Leontie Barbaroș a creanțelor validate în mărime de 284440,96 lei.

În motivarea cererii a invocat că potrivit tabelului de creanțe, cuantumul creanțelor creditorilor validați și incluse în tabelul definitiv consolidat al SC „Democrit” SRL în proces de insolabilitate constituie 284440,96 lei, iar conform informațiilor parvenite de la Registrele publice debitorul insolubil nu dispune de careva bunuri care ar putea fi incluse în masa debitoare.

Invocă prevederile art. 248 alin. (1) din Legea insolvenței, care statuează că dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin una dintre următoarele acțiuni: folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal, desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului, majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului, procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate, ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei, dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce mod vădit la incapacitate de plată, dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori, nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art. 14, comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Menționează că procesul de insolvență a fost intentat la cererea introductivă a debitorului SC „Democrit” SRL, depusă la 01 octombrie 2014.

Susține că potrivit art. 14 alin. (1) Legea insolvenței, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10, iar conform pct. 3 debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor de intentare a procesului de insolvență, iar art. 10 stipulează că intentarea unui proces de insolvență presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolvență constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoana juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil.

Afirmă că potrivit rulajelor bancare prezentate de instituțiile financiar - bancare unde debitorul avea deschise conturi bancare, ultimele mișcări pe conturi au avut loc la 14 aprilie 2014, când debitorul a încetat de a efectua careva plăți, cu încălcarea termenului prevăzut.

Remarcă că în asemenea situație, debitorul era obligat să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni din data survenirii incapacității de plată. Obligație reflectată și în art. 72 alin. (7) Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată, care reglementează că în cazul apariției indicilor de insolvență, administratorul (directorul) este obligat să depună imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni, cerere introductivă de intentare a procesului de insolvență dacă asociații nu vor acoperi pierderile.

Invocă prevederile art. 13 alin. (2) Legea insolvenței, care statuează că dreptul de a pune cerere introductivă în numele debitorului conform alin. (1), în cazul în care acesta nu este persoana fizică, îl au: organul executiv, persoana care

în conformitate cu legislația în vigoare, deține dreptul de reprezentare a debitorului, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorii debitorului, iar art. 247 alin. (1) specifică că membrii organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Pct. (2) menționează ca prevederile alin. (1) se aplică și persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului, anume toate organele de conducere și constituire, fondatori și administratorul.

Remarcă că SC „Democrit” SRL în proces de insolabilitate nu dispune de bunuri ce ar putea fi incluse în masa debitoare în scopul achitării creanțelor creditorilor validați, a survenit incapacitatea de plată, iar membrii organelor de conducere nu au depus cerere de intentare a procesului de insolabilitate, au încălcat termenul, prevăzut de art. 14 alin. (1) Legea insolabilității.

Consideră că în asemenea împrejurări, administratorul debitorului Leontie Barbaroș urmează să suporte datoriile debitorului insolabil.

Relatează că în ultimul an de activitate a societății, Leontie Barbaroș a admis încălcări (majorarea neargumentată a uzurii și a categoriei respective de proprietăți) ce au dus la insolabilitatea întreprinderii și la formarea datoriei față de buget, fapt confirmat prin Actul de control cu nr. 5-670523 din 17 ianuarie 2015.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 14 alin. (1) și (3), 72 alin. (7), 247, 248 alin. (1) lit. h), i) Legea insolabilității.

Solicită atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere a SC „Democrit” SRL prin încasarea de la administratorul debitorului Leontie Barbaroș a creanțelor validate în mărime de 284440,96 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2015 a fost respinsă cererea lichidatorului Societății Comerciale „Democrit” Societate cu Răspundere Limitată, Irina Novic împotriva lui Leontie Barbaroș cu privire la atragerea la răspundere subsidiară.

La 19 iunie 2015, lichidatorul SC „Democrit” SRL, Irina Novic a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii recurate și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Potrivit rulajelor bancare prezentate de instituțiile financiar-bancare unde SC „Democrit” SRL avea deschise conturi bancare, ultimele mișcări pe conturi au avut loc la 14 aprilie 2014, când debitorul a încetat de a efectua careva plăți, cu încălcarea termenului prevăzut, ultimul era obligat să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni din data survenirii incapacității de plată.

Indică că obligația dată este reflectată și în art. 72 alin. (7) Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată, care reglementează că în cazul apariției

indicilor de insolvabilitate, administratorul (directorul) este obligat să depună imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni, cerere introductivă de intentare a procesului de insolvabilitate dacă asociații nu vor acoperi pierderile.

Invocă prevederile art. 13 alin. (2) Legea insolvabilității, care statuează că dreptul de a pune cerere introductivă în numele debitorului conform alin. (1), în cazul în care acesta nu este persoana fizică, îl au: organul executiv, persoana care în conformitate cu legislația în vigoare, deține dreptul de reprezentare a debitorului, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorii debitorului, iar art. 247 alin. (1) specifică că membrii organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Pct. (2) menționează ca prevederile alin. (1) se aplică și persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului, anume toate organele de conducere și constituire, fondatori și administratorul.

Remarcă că SC „Democrit” SRL în proces de insolvabilitate nu dispune de bunuri ce ar putea fi incluse în masa debitoare în scopul achitării creanțelor creditorilor validați, a survenit incapacitatea de plată, iar membrii organelor de conducere nu au depus cerere de intentare a procesului de insolvabilitate, au încălcat termenul, prevăzut de art. 14 alin. (1) Legea insolvabilității.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) din Legea insolvabilității hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de recurs constată că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 02 iunie 2015, iar copia hotărârii a fost expediată în adresa părților la data de 24 iunie 2015, însă careva date despre recepționarea acesteia de către Leontie Barbaroș, la materialele dosarului lipsesc, recursul fiind depus la 19 iunie 2015, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii instanței de insolvabilitate din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum denotă actele cauzei, prin acțiunea înaintată în instanța de insolvabilitate la 16 aprilie 2015, lichidatorul SC „Democrit” SRL, Irina Novic a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere a SC „Democrit” SRL prin încasarea de la administratorul debitorului Leontie Barbaroș a creanțelor validate în mărime de 284440,96 lei.

Fiind investită cu examinarea pricinii în cauză, instanța de insolabilitate, prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2015 a respins cererea lichidatorului Societății Comerciale „Democrit” Societate cu Răspundere Limitată, Irina Novic împotriva lui Leontie Barbaroș cu privire la atragerea la răspundere subsidiară.

Conform prevederilor art. 248 alin. (1) Legea insolabilității, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni:

- a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;
- b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;
- c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;
- d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;
- e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a stampilei;
- f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;
- g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;
- h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art.14;
- i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Din analiza dispozițiilor mai sus citate se evidențiază că legiuitorul a stabilit indubitabil situațiile în care membrii organelor de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană care au contribuit la apariția stării de insolabilitate a debitorului, pot fi atrași la răspundere subsidiară de către instanța de insolabilitate.

La caz, după cum corect a menționat și prima instanță, nu a fost demonstrat prin probe incontestabile și pertinente, că apariția stării de insolabilitate a debitorului SRL „Democrit” ar fi datorată unor anumite acțiuni prevăzute de art. 248 alin. (1) al Legii insolabilității, care pot fi imputabile administratorului și fondatorului unic Lenotie Barbaroș și care ar demonstra intenția acestuia de fraudare a întreprinderii.

De menționat că, argumentul esențial pentru depunerea cererii cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a administratorului și fondatorului Leontie Brabaroș este că ultimul avea obligația să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni, din data survenirii incapacității de plată, în acest sens invocând că incapacitatea de plată a SRL „Democrit” a survenit la 14 aprilie 2014, când au avut loc ultimele mișcări pe conturi și debitorul a încetat de a mai efectua careva plăți.

Instanța de recurs relevă că instanța de insolvabilitate corect a reținut că această situație nu poate fi considerată ca temei de apariție a stării de insolvabilitate a debitorului SRL „Democrit” din vina administratorului și fondatorului Leontie Brabaroș și atragerea la răspundere subsidiară a acestuia.

Or, potrivit art. 248 Legii insolvabilității răspunderea subsidiară survine în cazul cauzării insolvabilității prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, ca urmare întemeiat fiind constatat de instanța de insolvabilitate lipsa de legătură cauzală dintre nedepunerea cererii și survenirea insolvabilității, această situație de fapt nefiind demonstrată prin probe pertinente și concludente.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Curtea a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs în sensul celor descrise.

Față de cele ce preced și având în vedere că hotărârea primei instanțe este întemeiată, iar temeiurile invocate de către recurent sunt nejustificate și se combat prin cele relatate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de lichidatorul Societății Comerciale „Democrit” Societate cu Răspundere Limitată, Irina Novic.

Se menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2015 în pricina civilă la cererea introductivă a Societății Comerciale „Democrit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de sine.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Liliana Catan